

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Francisci Svarez Granatensis E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Primarij
at[que] Emeriti olim Professoris Tractatvs Qvinqve, Ad
Primam Secvndae D. Thomae**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1629

[Sectio III. Vtrum voluntas Beati necessario habeat complementum
omnium desideriorum suorum.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94065](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94065)

SECTIO III.

Virum voluntas Beati necessario habeat complementum omnium desideriorum suorum.

- I. Ratio dubii est primo, quia in ipsa essentia beatitudine non habet beatus quicquid perfectionis haberi potest: ergo semper habet quod amplius desideret, nec potest beatitudo ipsa omnino hoc desiderium excludere: quomodo posset intelligi illud i. Petri 1. *In quem desiderant Angeli prospicere*: quia semper desiderant magis, ac magis videre. Secundo in ceteris bonis non semper habent Beati perfectionem completam, nam in primis deest illis corporis beatitudo, quam desiderant, ut colligitur ex *Apocal. 6.* & idem dici potest de aliis bonis externis, ut est societas aliorum, & salus eorum, quos amant, & cetera. quare ratione in Angelis sanctis sicut interdum est oratio, quae non impetrat, ita possunt esse desideria quae non implentur: & in anima Christi Domini, praesertim tempore vitae, fuerunt similia desideria, quamvis tunc fuerit beatus: ergo beatitudo non omnino excludit hunc actum, neque omni ex parte faciat voluntatem. Et ratio adiungi potest, quia beatitudo non necessario secum affert aggregationem omnium bonorum, quae voluntas appetere potest.
- II. In contrarium est doctrina Augusti. 12. de *Trinit. cap. 5.* dicentis, *Omnes Beati habent quod volunt, quamvis non omnes, qui habent quod volunt, continuo sint Beati*: unde concludit illam sententiam, *Beatus est qui habet omnia, quae vult, & nihil mali vult.* & cap. 7. subiungit, *In illa beatitudine perfecta quidquid ambitur aderi, nec desiderabitur quod non aderi.* Eandemque doctrinam habet D. Thom. art. 4. *quest. 5.* & sumitur ex *Arist. 1. Ethic. cap. 7.* dicente facultatem esse perfectum bonum sufficiens, & nullius rei indigens, quod reperit *libr. 10. cap. 6.* Imo Scriptura sacra videtur hoc saepe docere, *Psalm. 16.* *Satiabor cum apparuerit gloria tua,* & aliis locis, quae supra disputat. 9. sect. 3. de gaudio, & delectatione dicta sunt. Ratio est, quia desiderium, quod non impletur, affligit animam, & supponit imperfectionem, nam est de bono nondum habito, quod bonum vel est desideranti conveniens secundum praesentem statum, vel non: si est, quomodo deesse potest beatus? si non est, quomodo potest ab illo desiderari, cum non possit nisi ordinatissimos actus habere? Tandem qui desiderat, adhuc est in via: beatitudo autem habet rationem ultimi termini: ergo necesse est secum asserat complementum omnium desideriorum.
- III. In hac re id, quod probant rationes posteriori loco factae, absolute, & simpliciter loquendo, verum est: indiget tamen explicatione, & limitatione: unde est aduertendum, sermonem esse posse vel de beatitudine ut tendit in ipsum obiectum beatificum seu formalem consecutionem eius, vel ut tendit in alia bona, vel sua, vel totius suppositi, & aliorum, qui ad ipsum aliquo modo pertinent. Rursus dupliciter intelligi potest beatitudinem asserere complementum desideriorum, vno modo per se ipsam, alio modo radicaliter ut causa illorum: unde fit ut dupliciter possimus loqui de beatitudine, vno modo ratione essentiali illius, alio modo ratione status, qui includit omnem perfectionem concomitantem essentialiam.
- IV. Dicendum primo, beatitudinem per se ipsam, ac formaliter satiare voluntatem quatenus tendere potest in ipsum obiectum beatificum, seu

consecutionem eius. Hoc est per se manifestum, & maxime probatur argumentis secundo loco factis, neque contra hoc procedit prima ratio dubitandi proposita, quia licet secundum remota capacitatem quilibet beatus sit capax maioris perfectionis, tamen secundum proximam vniuersi quisque habet, quantum habere potest, quantumque sibi debetur, & ideo nihil amplius desiderat, praesertim cum habeat voluntatem suam omnino conformem diuinæ voluntati, & videat secundum diuinam ordinationem, & providentiam rationem talem beatitudinis gradum sibi destinatum: est ergo illo contentus, neque amplius desiderat. Nec verba illa ex epistola Petri citata habent illum sensum, sed eis indicatur quanto gaudio, & affectu beati semper videant Deum, ut ibi omnes exponunt, & optime Beda *tom. 8. lib. variar. quest. 9.*

Secundo dicendum est, essentialem beatitudinem non implere per se ipsam formaliter omnem appetitum seu desiderium beati. Ita Scot. *m. 4. d. 49. q. 6. artic. 1.* existimat tamen id esse contra D. Thom. sed sine causa, ut ait Caiet. 1. *quest. 5. art. 4.* quia nunquam D. Tho. oppositum docuit, ut patet in illo art. & in 4. d. 49. *quest. 1. art. 1. quest. 4.* & res est adeo clara, ut vix possit esse de illa controuersia, quia, ut saepe dictum est, formalis beatitudo non est aggregatio bonorum omnium, quae inesse possunt beato, & quae ab illo desiderari possunt: ergo praeter illam formalem beatitudinem appetit beatus aliqua alia bona: ergo sola ipsa per se ac formaliter non faciat omnem appetitum beati.

Tertio dicendum, beatitudinem constituere hominem in eo statu, in quo habeat complementum omnium desideriorum suorum, atque ita radicaliter, & quasi fundamentaliter beatitudinem asserere hanc perfectionem, quamvis non simul, nec pro quouis tempore illam asserat, sed opportuno tempore iuxta ordinem diuinæ providentiae. Priorem partem huius assertionis probant argumenta, quae in *numer. 2.* allata sunt, & facile probari potest ex dictis *disput. 6. sect. 3.* de essentiali beatitudinis: nam essentialis rei est radix, & fons omnium proprietatum, & perfectionum, quae tali rei debentur: ergo similiter, &c. Posteriori vero partem huius assertionis probant rationes dubitandi in principio positae.

Sed aduertendum est, quod licet status beatitudinis si omni ex parte completus sit, & perfectus, requirat etiam hanc perfectionem omni ex parte consummatam: tamen interdum reperiri essentialem beatitudinem absque perfectione completa illius status, ut nunc est in animabus beatis, quibus adhuc deest illa perfectio, quae ex coniunctione ad corpora in illas redundabit, quia secundum diuinæ providentiae ordinem non fuit expediens simul beatificari totum hominem corpore & animo constitutum: quamdiu ergo status ille non est completus in qualibet perfectione intrinseca, vel extrinseca, potest intelligi in animabus beatis aliquod desiderium nondum completum quia hoc non est contra essentialem beatitudinem, neque includit imperfectionem eius, sed accidentaliter tantum beatitudinis, ut infra dicemus *disp. 13. sect. 1. num. 1.*

Est etiam aduertendum, ut secundam rationem in contrarium factam obiter dissoluamus, hoc desiderium, quod interdum potest esse in beatis, etsi sit de bono nondum habito in re ipsa, tamen si absolutum est desiderium & essentialis, quantum est ex parte beati, semper esse de bono suo tempore opportuno infallibiliter obtinendo: pro quo tempore a beato desideratur, & non antea, nam

Desideria non sollicitant beatos.

semper habet hoc desiderium iuxta mensuram diuinae voluntatis, & subordinatum illi. Vnde fit, vt ex tali desiderio nulla anxietas oriri possit, quia dilatio illius non est inuoluntaria, neque etiam est aliquis timor, quod suo tempore impletum non sit, ex quibus oriri solet, vt desiderium non impletum affligat animam: est ergo ille affectus per modum simplicis affectus habendi tale bonum conuenienti tempore, quod etiam quodammodo censetur praesens in radice, & infallibili spe: quod si quae videntur esse desideria in beatis de rebus, quae nunquam fiunt, v. g. de salute amici, qui non saluabitur, illa non sunt absoluta, nec simpliciter efficacia ex parte beatorum, sed solum sunt simplices affectus subordinati diuinae voluntati, & prouidentiae, quam magis cupiunt in omnibus rebus impleri, & ita id, quod iuxta diuinam voluntatem absolutam in huiusmodi rebus fit, est etiam magis conforme voluntati beati. De qua re videri possunt quae in simili materia dixi tractando de voluntate Christi 3. p. q. 8. disp. 38. vbi multa, quae dicta sunt de actibus voluntatis Christi, applicari possunt ad voluntatem beatorum.

IX. Nec malum praesens illi contristat.

Atque ex his a fortiori sequitur beatos non esse capaces tristitiae, loquendo ex natura rei, & seclusis miraculis, quia si non possunt carere aliquo bono sibi debito, & proportionato, multo minus possunt habere aliquod malum praesens, quod est proprium obiectum tristitiae, praesertim quia ex vi visionis beatae tanto gaudio afficiuntur, & in tanto pretio habent illud bonum, quod possident, vt caetera omnia, quae illi bono contraria non sunt, quasi pro nihilo ducant. Rursus si aliqua mala interdum commiserunt, iam nullo modo illa considerant vt praesentia, sed abolita, & ideo licet ea odio habeant, non tamen dolent de eis, sed potius gaudent de illis bonis, quae occasione illorum malorum Deus in eis est operatus. Denique cum in omnibus habeant suam voluntatem conformem diuinam, & omnia considerent sub ordine diuinam prouidentiae, nihil est, quod eos contristet, sed potius valde delectantur contemplantes diuinam sapientiam, & admirabilem prouidentiam in ipsis etiam malis, quae in aliis fieri contingunt. Sic igitur est voluntas beatorum in omnibus perfecta.

DISPUTATIO XI.

De dotibus, aureolis, & fructibus anime beate.

In hac disputacione nulla fere noua res explicanda occurrit, quae ad essentialem beatitudinem spectet, tamen ad materiae complementum, & intelligendos Theologos, qui de hac re scribunt, oportet explicare quaedam metaphoricis locutiones, quibus haec beatitudo animarum sanctarum explicata est, & non nihil etiam addere de accidentali gloria earum.

SECTIO I.

Utrum sint aliquae dotes in anima beata: & quid, & quos sint.

I. Circa primum supponenda est metaphora huius vocis, Dos, quia interdum habet genera-

lem, & absolutam significationem, quomodo quaelibet perfectio, & ornamentum viae dicitur dos eius: sic enim qui pollet ingenio, & c. dici solet ornatus magnis dotibus, interdum vero sumitur haec vox ex speciali metaphora matrimonij, id enim quod datur sponsae in matrimonio ad sustentanda illius onera, solet dotis nomine appellari, & hinc translata est metaphora ad animam beatam, vt D. Thom. in 4. d. 49. artic. 1. & ibi caeteri Theologi, & habet fundamentum in scriptura sacra, nam vnio animae cum Deo per charitatem, & iustitiam desponsatio dicitur, 1. Cor. 11. Respondendum vos vni viro virginem castam exhibere Christo. & Ephes. 5. Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo, & Ecclesia: & idem dici potest de quacumque anima sancta hoc autem spirituale matrimonium in statu viae, quantum est ex vi eius, non est omnino indissolubile, in patria vero fit omnino irreuocabile, & tunc proprie traducitur sponsa in domum sponsi. Et ideo Theologi hanc metaphoram profectantes addiderunt, tunc specialiter dotari, & ornari vel a Deo, vt a patre: vel a Christo, vt ab sponso, no ad sustentanda onera illius matrimonij, quae nulla sunt, sed vt condigne fruantur illo statu, de quo Apocal. 21. dicitur. Vidi ciuitatem sanctam Hierusalem nouam sicut sponsam ornata viro suo.

Quid in praesenti significet Dos.

Ex hac vocis explicatione facile intelligitur primo, dari dotes in animabus beatis quando dantur illis perfectiones, & dona illi statui, ac sponsationi spirituali accommodata. Solum est quod possit inquiri, quia sequitur etiam in anima Christi, & Angelis ponendas esse dotes, quod Theologi non admittunt. Respondetur, quoad rem significatam non esse dubium quin tota illa perfectio, quae in puris hominibus vocatur dos, fit in Christo, & Angelis: metaphora autem dotis non ita proprie illis accommodatur, vt Diu. Thom. docet citato loco art. 3. & 4. quia si in Christo consideretur vnio naturarum, no habet proprie rationem desponsationis, quae solet esse inter personas distinctas, & eiusdem naturae specificae: si vero consideretur vnio inter Verbum, & humanitatem, est etiam alterius ordinis, & non est etiam ibi similitudo in natura, atque eadem ratione non dicuntur Angeli proprie desponsari Deo vt Deo, neque Christo vt homini, quia non sunt eiusdem naturae, & propter ea cessat metaphora dotis, et si facile etiam extendi possit, quia etiam anima interdum dicitur desponsari Deo, vt Deus est, quatenus qui adheret Deo, vnus spiritus fit cum eo, & hoc modo conuenit Angelis, & suo modo animae Christi.

II. 1. Confectarium ex dote explicacione, quando dantur dotes. In anima Christi & Angelis cur non sint dotes proprie.

Colligitur secundo quid sint istae dotes, sunt enim illae perfectiones, quibus anima ornatur, vt vnietur Deo: solet autem a Theologis inquiri an sit habitus vel actus: quod sint habitus, docet D. Thom. d. dict. 49. q. 4. art. 2. & art. 5. q. 2. & sequitur ibi Rich. art. 3. q. 7. Palud. q. 8. art. 3. & alii: estque satis probabile si consideremus metaphoram: nam dos non significat vsum aliquem, sed facultatem ad vtendum: ergo in anima beata dos non significat operationem, quae est per modum vsum, sed dispositionem, vel facultatem, quae datur ad bonum vsum: sicut etiam in corporibus gloriosis dicuntur futurae dotes, quae non sunt operationes, sed qualitates, vel facultates, quibus corpus illud est aptum ad operationem, vel in se est recte dispositum.

III. 2. Confectarium de quiditate dorum. Dorem esse habitum probabile est.

Alii volunt esse operationes, quod sentit Bonauent. d. 49. art. 1. q. 5. & Soto quest. 4. art. 3. Rationes eius non sunt magni momenti, nam in eo, quod assumit, lumen gloriae non posse vocari dotem, petit principium, & aperte est contra D. Thom.

IV. Probabile esse operationem.